

BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

Facultatea de Sociologie și Asistență Socială

Școala Doctorală de Sociologie

**Dublul doliu: Negocierea sinelui și reconstruirea identităților în căsătoriile mixte.
Studiu de caz al uniunilor conjugale dintre soții musulmani arabi israelieni și soțiile
creștine slave din spațiul post-sovietic care trăiesc în Israel**

Teză de doctorat

Autor: Abeer Jiries.

Coordonator științific: Prof. Univ. Dr. Dan Chiribucă

Cluj - Napoca

2024

Rezumatul tezei de doctorat

Cuprins

1. Cuvinte cheie ale cercetării.....	2
2. Explorarea căsătoriilor transnaționale în societăți profund divizate.....	2
3. Privire de ansamblu asupra lucrării	3
4. Obiectivele cercetării	3
5. Întrebările de cercetare	4
6. Cadru conceptual	4
7. Paradigma asimilaționistă.....	4
8. Palestina și Uniunea Sovietică sunt ambele în doliu în același timp.....	5
9. Rezultatele cercetării	5
10. Concluzii finale	10
11. Referințe.....	11

1. Cuvinte cheie ale cercetării

Căsătorii transnaționale, traume ale imigrării, identități hibride, dinamici familiale, adaptare culturală

2. Explorarea căsătoriilor transnaționale în societăți profund divizate

În contextul mediului sociopolitic complicat din Israel, această teză de doctorat oferă o analiză cuprinzătoare a căsătoriilor transnaționale care au loc între bărbați musulmani arabi israelieni și femei creștine slave din fosta Uniune Sovietică. Studiul investighează experiențele subiective, cauzele și repercusiunile acestor relații maritale unice, pe baza unui cadru conceptual solid și utilizând o tehnică calitativă de cercetare.

Subiectul acestei teze de doctorat este căsătoriile mixte dintre bărbați musulmani arabi israelieni și femei creștine slave din fosta Uniune Sovietică. Pe scurt, scopul cercetării este de a explora viața conjugală a acestor cupluri în Israel prin înțelegerea propriilor experiențe de viață într-o țară considerată a avea „o societate profund divizată” (Fogiel-Bijaoui, 2017). Pentru a aborda experiența acestor cupluri interetnice, sau mai degrabă transnaționale, cercetarea interoghează paradigma asimilaționistă clasică, care a dominat multă vreme discursul asupra căsătoriilor mixte și adoptă noțiunile poststructuraliste de constructivism social a stilurilor aculturale propuse de Berry (Berry, 2009, 2013, 2017), precum și cele de biculturalism și hibridizare.

Cercetarea subiectului căsătoriilor transnaționale dintre imigranți și autohtoni, de exemplu (Conrad, 2014) și (Mac Ginty, 2017), a arătat în mod consistent că explorarea experienței individuale și a capacității de acțiune a indivizilor permite cercetătorului să descopere modurile în care aceste cupluri reușesc să supraviețuiască chiar și în societăți atât de divizate, ba mai mult, să își creeze proprii vectori prin construirea de identități proprii. Cu alte cuvinte, studiile desfășurate până în prezent au încercat să identifice factorii care afectează succesul sau eșecul căsătoriilor de acest tip.

Mai mult, trecând prin și trăind fenomenologia experiențelor individuale, cercetătorul învață să identifice, să localizeze și să cartografieze strategiile de aculturație care ajută cuplurile mixte să supraviețuiască și să conviețuiască în societăți profund divizate. Identificarea stilurilor de aculturație ajută la detectarea și definirea factorilor determinanți ai calității și stabilității căsătoriei interetnice (transnaționale), în timp ce examinarea strategiilor prin care cuplurile mixte reușesc să-și susțină relațiile în cadrul rețelelor familiale complexe contribuie la înțelegerea modului în care partenerii își negociază viața în comun atât pe plan domestic, cât și internațional.

3. Privire de ansamblu asupra lucrării

Obiectivul principal al acestei lucrări este de a analiza dinamica complexă a căsătoriilor transnaționale. Aceste căsătorii dintre bărbați nativi și soții imigrante navighează între diferitele straturi suprapuse de cultură, religie și etnie care există între parteneri. În ciuda societății israeliene extrem de divizată, care este marcată de diferențe etnice și religioase profunde, studiul își propune să descopere complexitățile vieții maritale în contextul acestor dinamici minoritare-majoritare.

4. Obiectivele cercetării

În concordanță cu întrebările de cercetare, obiectivele studiului sunt triple: să descrie procesele complicate de negociere a identității în cadrul cuplurilor transnaționale, să exploreze mecanismele de adaptare utilizate în negocierea conflictelor culturale și religioase și să analizeze sustenabilitatea acestor căsătorii în cadrul mai larg al unei societăți profund divizate.

Studiul subliniază relevanța alegerii spațiului investigat, și anume societatea israeliană divizată și particularitățile pe care acestea le prezintă. Această cercetare este atât unică, cât și originală prin faptul că face posibilă înțelegerea potențialului cuplurilor transnaționale de a construi noi traiectorii și identități, în ciuda diferențelor sociale și prin faptul că se focalizează pe capacitatea de acțiune a indivizilor în contextul cuplurilor transnaționale. Este o

perspectivă apropiată celor adoptate de Conrad și Mac Ginty (Conrad, 2014) și (Mac Ginty, 2017).

5. Întrebările de cercetare

Cercetarea este ghidată de o serie de interviuri în profunzime a căror scop este de a descoperi procesele de luare a deciziilor care sunt asociate cu căsătoriile mixte, strategiile de adaptare care sunt utilizate pentru a gestiona diferențele culturale și religioase, precum și reacțiile familiilor și a societății în general cu privire la aceste uniuni. În plus, cercetarea analizează parametrii care influențează calitatea și durabilitatea căsătoriilor transnaționale într-un context socio-cultural atât de complicat.

6. Cadrul conceptual

Această cercetare se bazează pe constructivismul social și pune accent pe fluiditatea și caracterul contextual al cunoașterii. În plus, se folosește de idei ce țin de biculturalism și hibridizare pentru a evidenția modul în care oamenii traversează și negociază diferite peisaje culturale.

7. Paradigma asimilaționistă

Studiul de față pune în discuție teoriile asimilaționiste clasice, prin faptul că atrage atenția asupra caracterului multidirecțional al aculturației într-o societate multiculturală (Alba & Nee, 2003). Cercetarea pledează pentru un concept de integrare culturală mai nuanțat, care este în opoziție cu ideea că integrarea culturală este un proces care se desfășoară într-un singur sens.

Folosind o metodologie calitativă investigația empirică a fost realizată prin interviuri în profunzime cu cupluri transnaționale pentru a identifica modele de negociere a identității, strategii de adaptare și problemele pe care aceste cupluri le întâmpină. Rezultatele sunt în concordanță cu gândurile exprimate de (Lijtmaer, 2022) și (Fogiel-Bijaoui, 2017). Conform rezultatelor există diferite grade de fericire conjugală, acestea fiind influențate de aspecte precum autonomia, echilibrul de putere, și educația copiilor.

Cuplurile au exprimat o varietate de experiențe când li s-a cerut să evalueze calitatea și stabilitatea căsătoriei sau relației lor. O parte din respondenți au raportat că se simt mulțumiți, pe când o altă parte dintre aceștia și-a exprimat regretul profund și au mărturisit că au luat în considerare divorțul. În mod frecvent, cuplurile nemulțumite au menționat dificultăți precum

integrarea neadecvată a soției, dificultăți de comunicare în cuplu și rezistența la normele culturale. În schimb, cuplurile care s-au declarat mulțumite de relație prezintă o serie de trăsături comune, inclusiv capacitatea de a comunica în limba arabă și ebraică, integrarea în câmpul muncii și disponibilitatea de a face compromisuri și de a părăsi familia extinsă.

Toate cuplurile s-au confruntat cu dificultăți, precum respingere din partea familiei, șocul cultural și durerea imigrării. Un fenomen frecvent identificat a fost dependența financiară a femeilor, acesta fiind dublată de șocul cultural, ambele contribuind la sentimentele de izolare și alienare. O parte din respondenți însă a văzut aceste dificultăți ca posibilități de dezvoltare personală și reziliență, și oportunități de a trece de la șoc cultural la învățare culturală.

A fost identificată o largă diversitate de abordări ale aculturației în rândul femeilor, dar niciuna dintre acestea nu s-a simțit complet integrată și nici nu a renunțat complet la cultura proprie. Autodeterminarea, dinamica puterii și dorința de a face compromisuri au fost factori care au contribuit la calitatea și stabilitatea căsătoriilor, în ciuda dificultăților întâmpinate. În general, educația copiilor și cultivarea identității acestora au fost aspecte favorabile, iar majoritatea părinților le-au permis copiilor să aibă o „alegere amânată” cu privire la apartenența lor religioasă și la etnia partenerilor lor.

8. Palestina și Uniunea Sovietică sunt ambele în doliu în același timp

Din cauza schimbărilor mari care au urmat căderii Uniunii Sovietice, soțiile imigrante au rămas cu un sentiment de înstrăinare și un sentiment ireversibil de schimbare. Participarea lor la procesul de aculturație a mascat intensitatea durerii provocate de pierderea locului de apartenență. De asemenea, identitatea palestiniană în rândul arabilor israelieni indică un sentiment de pierdere și înstrăinare dublă, și un sentiment persistent de lipsă de adăpost și de neapartenență. Acest lucru este cauzat de faptul că palestinienii sunt o minoritate în Israel.

9. Rezultatele cercetării

Căsătoriile transnaționale între bărbați arabi musulmani din Israel și femei creștine slave din fosta Uniune Sovietică facilitează formarea de noi spații etnice și culturale. Aceste căsătorii contribuie la multiculturalism și mobilitate socială. Cu toate acestea, căsătoria dintre parteneri care se luptă cu sentimentul de a fi „fără adăpost” îi poate determina să devină și mai îndepărtați de ei înșiși și de identitățile lor etnice. Cercetările anterioare privind modelele de aculturație, mecanismele de adaptare și obstacolele din căsătoriile transnaționale în națiunile foarte divizate

sunt susținute de studiul prezent, care ridică de asemenea problema necesității realizării unor studii suplimentare asupra multiculturalismului și identităților hibride într-o societate tot mai globalizată.

Pentru a atinge acest scop, am folosit paradigma calitativă, cu accent pe reflexivitate. Am realizat interviuri semi-structurate aprofundate cu un eșantion inițial de 24 de subiecți, din care am folosit pentru analiză 11 cupluri mixte de soți arabi musulmani cu soții creștine slave din fosta Uniune Sovietică care trăiesc în diferite localități din Israel. Majoritatea subiecților cercetării s-au întâlnit pe durata studiilor academice în fosta Uniune Sovietică la sfârșitul secolului trecut, și-au înregistrat căsătoria la biroul de stat al URSS și, ulterior, s-au mutat în Israel. Am interviuat fiecare soț și fiecare soție individual, pentru a putea capta modele și teme comune și pentru a obține o imagine complementară fără o coordonare prealabilă a părților,

Analiza tematică a rezultatelor a fost efectuată folosind NVivo pentru a organiza și vizualiza cantități mari de date textuale într-un mod ordonat, evidențiind astfel tiparele și ordonând datele într-o manieră mai rapidă în categorii semnificative; pe măsură ce apar noi interpretări este posibilă stocarea și modificarea datelor cu ușurință. Analiza a scos la iveală elementele legate de calitatea și stabilitatea căsătoriilor mixte, evidențiind astfel determinanții pentru succesul căsătoriilor transnaționale.

În general, evaluările cuplurilor cu privire la propriile căsătorii au variat între dezamăgire amară și satisfacție gratifiantă. Toate persoanele interviuate au raportat că au întâmpinat multiple provocări și dificultăți în diferite etape ale căsniciei lor – de la respingere din partea părinților până la probleme de adaptare și ciocniri culturale. În timp ce unele cupluri au luat în considerare divorțul, altele și-au exprimat un grad substanțial de satisfacție față de viața conjugală, constând într-un nivel ridicat de intimitate, integrare satisfăcătoare în comunitatea locală și în societatea mai largă și realizare profesională.

În ceea ce privește modelul lui Collet privind cele trei tipare principale de strategii utilizate de cuplurile mixte, participanții se pot situa de-a lungul unui continuum definit prin comportamentul extrem de adoptare a culturii (dominante) a soțului și renunțarea la atributele și practicile culturii native, și căutarea echilibrului în relații prin schimburi egalitare, construind astfel alte spații în afara locurilor existente (Collet, 2015). Cealaltă extremă, în care partenerul aparținând majorității se adaptează și adoptă cultura partenerului minoritar nu a fost prezentă.

Cererea invariabilă ca o soție să se adapteze la spațiul cultural al soțului ei și nu invers a confirmat sugestia lui Collett: căsătoriile mixte între imigranți și nativi sunt inevitabil marcate de inegalitate (Collet, 2017).

Partenerii care au fost dezamăgiți de căsnicie au suferit, de asemenea, de lipsa înțelegerii reciproce cauzate de problemele de limbă, tensiuni și conflicte serioase între soți, în special în jurul problemelor socio-culturale și religioase, unei slabe integrări în familia soțului și a educației copiilor. În acele cupluri, atât soții cât și soțiile și-au exprimat dezamăgirea profundă și au raportat o calitate scăzută a căsătoriei, sentimente de singurătate, izolare și nefericire generală. Destul de multe soții au simțit că visele și ambițiile lor au fost împiedicate. Soții, la rândul lor, au atribuit eșecul căsniciei diferențelor culturale ireconciliabile care au împiedicat partenerii lor să caute un compromis echilibrat și să se adapteze unei realități noi.

Toate participantele, inclusiv cele care au reușit să-și mențină căsătoria, au suferit trauma culturală provocată de imigrație. Acestea au descris în unanimitate un „șoc cultural”, o coliziune între viața imaginară în timpul perioadei de întâlniri și realitatea dură după sosirea în Israel. Toate au exprimat un sentiment de doliu pentru țara de origine pierdută și au transmis un sentiment persistent de nostalgie, exprimat în ruminatii constante despre trecutul lor în fosta Uniune Sovietică, restaurând și păstrând o atmosferă și decor „sovietic” în casele lor. Multe dintre acestea s-au simțit înstrăinate de mediul în care trăiesc. La rândul lor soții au fost dezamăgiți și descurajați de reticența soțiilor lor de a învăța limba și de a accepta cultura, obiceiurile și practicile locale. Unii dintre soți au recunoscut în mod explicit absența unei legături reale dintre ei și soțiile lor au descris abisul cultural de netrecut dintre ei. Concluziile susțin afirmația lui Bhugra, conform căreia șocul cultural, pierderea, doliul, o disonanță între speranțe și realizări, precum și lipsa de acceptare de către națiunea gazdă - toate contribuie la sentimentele ulterioare de respingere și înstrăinare (Bhugra, 2004).

Pe de altă parte, unii dintre participanți au văzut provocările culturale ca o posibilitate de a crește și, în cele din urmă, de a prospera, confirmând sugestia lui Lijtmaer (Lijtmaer, 2022), că experiența imigrației nu este doar despre depășirea greutăților, ci are și potențialul de a construi caracter și reziliență; în cuvintele ei, această experiență poate adăuga „gust, complexitate și aventură vieții unei persoane”.

În plus, reușita adaptării lor la „șocul cultural” susține teoria lui Pacheco (Pacheco, 2020) pentru o tranziție de la abordarea șocului cultural la învățarea culturală.

În esență, fiecare partener a continuat să trăiască în propriul său spațiu imaginar, informat de propria moștenire culturală și de amintirile colective legate de aceasta, care le-a modelat mentalitatea și viziunea asupra lumii. Cu toate acestea, uneori conținuturile etnice și culturale ale partenerilor au fost în concordanță: femeile slave au acceptat cu ușurință împărțirea strictă și clară a rolurilor de gen, caracteristică societății arabe în general și a gospodăriei în special. Deși femeile din fosta Uniune Sovietică au fost educate în valorile comuniste ale egalității și comunității, acestea au fost destul de confortabile cu conștiința culturală patriarhală și cu diviziunea rolurilor. În plus, suprapunerea dintre conținuturile culturale a lăsat spațiu pentru negocierea rolurilor și strategiilor de adaptare, ceea ce a facilitat echilibrul și stabilitatea căsătoriilor.

Pe de altă parte, interviurile au arătat că motivația inițială a partenerilor a fost centrată în special pe atracția fizică și pe considerente economice din partea femeilor care au căutat să părăsească spațiul post-sovietic, răvășit de crize economice, instabilitate politică și criminalitate. Este posibil ca aceste considerații să fi afectat reciprocitatea dintre soți, făcând astfel uniunea lor conjugală lipsită de comunalitate și încredere reciprocă; soții au rămas destul de suspicioși cu privire la motivele ascunse ale soțiilor lor, inspirate de stereotipurile existente despre „femeile rusoaice calculate”, care cu siguranță au contribuit la tensiunile interminabile între soți. Cu toate acestea, soții care au avut inițial interese comune și o viziune asupra vieții conjugale, sau care au lucrat împreună, au reușit să atingă un echilibru între diferențele culturale și au descris căsătoria lor ca fiind fericită și satisfăcătoare.

În conformitate cu modelul stilurilor de aculturație dezvoltat de Berry, folosit ca și cadru conceptual de referință în acest studiu, femeile imigrante au folosit fie stiluri de separare, fie de integrare biculturală; totuși, niciuna dintre acestea nu s-a simțit pe deplin asimilată și nici nu a renunțat la cultura nativă: toate și-au exprimat nevoia imperioasă de a efectua o călătorie anuală în țara nativă pentru a-și „reîncărca” energia. Rezultatele cercetării sunt în acord cu concluziile lui (Abu-Rayya, 2007). Femeile care au adoptat un stil de aculturație bazat pe separare au avut scoruri intermediare în ceea ce privește starea lor de bine. În schimb, cele care s-au aculturat prin integrare, păstrându-și moștenirea, au raportat nivele mai ridicate de satisfacție: în cercetarea lui Abu-Rayya, acele femei au afișat cele mai ridicate niveluri de stimă

de sine și afect pozitiv, precum și intimitate și satisfacție conjugală. În schimb, femeile care au respins cultura arabă a soților lor de la început, refuzând să se adapteze la obiceiurile și practicile din noul lor mediu, au exprimat un nivel mai scăzut de bunăstare mentală și emoțională.

Capacitatea de a se acultura prin integrare a necesitat un grad semnificativ de autonomie și independență din partea ambilor parteneri. Într-adevăr, analiza tematică a narațiunilor participanților a arătat că calitatea și stabilitatea căsătoriei transnaționale au fost condiționate de:

- **Autonomie: separarea și distanțarea de socri**, precum și de familia extinsă a soțului, a dus la prosperitatea cuplului, mai ales după ce au luat decizia de a se muta dintr-un sat în oraș, sau în nordul Israelului, sau în regiuni mai avantajoase, cu mai multe oportunități de muncă și mai puține prejudecăți.
- **Echilibrul de putere:** Abilitățile adaptative ale soților și dorința lor de a se acultura, împreună cu flexibilitatea soților și dorința lor de a face compromisuri, au fost factori determinanți suplimentari pentru calitatea și stabilitatea căsătoriei de-a lungul timpului.

În ceea ce privește educația copiilor și identitatea lor etnică, respondenții au susținut că copiii lor au fost „mai norocoși” decât părinții lor și nu s-au întâlnit cu aceleași provocări ca aceștia. Potrivit participanților, copiii lor s-au simțit destul de confortabil cu biculturalismul și identitățile hibride. Chiar și părinții aflați în pragul divorțului și-au exprimat mândria și satisfacția față de educația și rezultatele copiilor lor. Majoritatea părinților au acordat copiilor o „alegere” amânată, în termenii lui Barbara (Barbara, 1994), în ceea ce privește alegerea unei afiliere religioase, precum și a partenerilor romantici, deși unii părinți s-au opus opțiunilor interetnice ale copiilor lor, amintindu-și propriile lecții dureroase. Deoarece această cercetare nu s-a concentrat pe descendenții căsătoriilor transnaționale, sunt necesare studii suplimentare pentru a examina mai departe dinamica biculturalismului și hibridizării ca rezultat pentru progeniturile căsătoriilor mixte.

Femeile slave au vorbit mult despre dorul de casă. Deși posibilitatea de a călători acasă în fiecare an a constituit un factor atenuant în experiența generală a femeilor despre alteritate și străinătate, trebuie să ne amintim că „Uniunea Sovietică” în care crescuseră nu mai exista;

mediul social și cultural familial, caracteristic epocii sovietice nu mai exista. Schimbările dramatice care au avut loc după căderea Uniunii Sovietice în 1991 au dus la o schimbare completă a peisajului. De fapt, cu fiecare nouă călătorie înapoi în fosta Uniune Sovietică, peisajul devenea din ce în ce mai puțin familiar, exacerbând sentimentul de înstrăinare și ireversibilitate. Implicarea femeilor în procesul adaptativ de aculturare nu le-a lăsat suficient timp să-și plângă trecutul și nici să aibă timp să accepte că patria lor, Uniunea Sovietică, a devenit o durere fantomatică, diferită, de nerecunoscut și necunoscută.

Bărbații musulmani arabi, pe de altă parte, abia și-au exprimat dorul de casă, adică dorul după Palestina pierdută, care era totuși prezentă prin absență. Nici palestinienii nu au avut ocazia să plângă și să se împace cu trecutul ireversibil (Lacey, 2011). (Qabaha, 2018) ne amintește că intelectualii palestinieni văd multiculturalismul prin prisma pierderii și a dublei înstrăinări: ei nu vorbesc în termeni de conectare și îmbogățire, ci mai degrabă se plâng că sunt sfâșiați între țări, culturi și limbi. Astfel, identitățile multiple implică detașarea finală de locul de naștere original, fără posibilitatea de a reveni. 33% dintre arabii israelieni raportează că nu au o *auto-identificare clară*, iar 31% respectiv 30% se consideră palestinieni, doar 7% se identifică ca fiind atât israelieni cât și palestinieni (Telhami, 2010). Aceste tipare de autoidentificare neclară, împreună cu autodefinirea hibridă, dezvăluie ceea ce am definit ca un sentiment de lipsă de adăpost perenă și de neapartenență; acest sens este omniprezent atât în narațiunile soțiilor imigrante, cât și în ale soților autohtoni. Niciunul dintre participanți nu s-a simțit complet „acasă”, căutând constant un „loc” în altă parte pentru a construi un spațiu familial privat imersat de conținuturi individuale.

Ca persoană arabă creștină născută și crescută în Israel, am tot „auzit” că, în ciuda succesului financiar și a proprietăților impresionante, soții arabi musulmani continuă să experimenteze un sentiment profund înrădăcinat de deposedare. Întâlnirea cu viitoarele soții în timp ce erau în „exil”, studiind la universități străine, sperând să se întoarcă acasă într-o zi cu o diplomă de prestigiu, a fost o întâlnire într-un spațiu de „nicăieri”; întâlnirea cu femeile, secularizate și internaționalizate de regimul sovietic căzut, care se aflau și ele în spațiul incertitudinii etnice, culturale și financiare. Așa cum am argumentat în această cercetare, dublul doliu este ceea ce a constituit legătura „nespusă” dintre viitorii soți, care, în esență, le-a cimentat relațiile și, în multe cazuri, i-a ajutat să rămână împreună în ciuda tuturor provocărilor.

10. Concluzii finale

În concluzie, cercetarea prezentată în această teză de doctorat este un proiect special care a investigat sușurile și coborâșurile unei căsătorii transnaționale unice între autohtoni și imigranți într-o societate profund divizată. În această societate, atât imigranții cât și autohtonii experimentează sentimentul de a fi în mod inerent fără adăpost, în timp ce identitățile lor etnice și culturale sunt manipulate „geopolitic”. Este posibil să rezumăm concluziile studiului ca două rezultate distincte: pe de o parte, căsătoriile mixte care au loc între bărbați musulmani arabi din Israel și femei creștine slave din fosta Uniune Sovietică contribuie la promovarea diversității și a mobilității sociale prin stabilirea unor noi spații etnoculturale. Pe de altă parte, căsătoria între doi parteneri care sunt considerați a fi „fără adăpost” servește pur și simplu la dublarea decalajului dintre ei și propria lor persoană și multiplică disparitatea dintre identitățile lor culturale și etnice.

În timp ce studiul confirmă și întărește concluziile cercetărilor anterioare pe acest subiect prin identificarea stilurilor de aculturație, a strategiilor de adaptare și a provocărilor, aduce și interogații psihologice și sociologice mai profunde cu privire la valoarea multiculturalismului și a identităților hibride în societățile profund divizate și interoghează în continuare calitatea autonomă a identității etnice și culturale într-o lume post-modernă tot mai globalizată.

11. Referințe

- Abu-Rayya, H. M. (2007). Acculturation, Christian religiosity, and psychological and marital well-being among the European wives of Arabs in Israel. *Mental Health, Religion & Culture*, 10(2), 171-190. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/13694670500504901>
- Alba, R. D., & Nee, V. (2003). *Remaking the American mainstream: Assimilation and contemporary immigration*. Harvard University Press.
- Anderson, H., & Goolishian, H. A. (1988). Human systems as linguistic systems: Preliminary and evolving ideas about the implications for clinical theory. *Family process*, 27(4), 371-393. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.1988.00371.x>
- Barbara, A. (1994). Mixed marriages. Some key questions. *International Migration (Geneva, Switzerland)*, 32(4), 571-586. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2435.1994.tb00172.x>
- Bernstein, E. A. (2015). *The adult children of intermarriage: Memory, identity, narrative and performance*. Rutgers The State University of New Jersey, School of Graduate Studies.
- Berry, J. W. (2009). A critique of critical acculturation. *International Journal of Intercultural Relations*, 33(5), 361-371. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2009.06.003>
- Berry, J. W. (2013). Research on multiculturalism in Canada. *International Journal of Intercultural Relations*, 37(6), 663-675. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2013.09.005>
- Berry, J. W. (2017). Theories and models of acculturation. *The Oxford handbook of acculturation and health*, 15-28.
- Bhugra, D. (2004). Migration and mental health. *Acta psychiatrica scandinavica*, 109(4), 243-258. <https://doi.org/https://doi.org/10.1046/j.0001-690X.2003.00246.x>

- Collet, B. (2015). From intermarriage to conjugal mixedness: Theoretical considerations illustrated by empirical data in France. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 662(1), 129-147. <https://doi.org/https://doi.org/10.1177/000271621559538>
- Collet, B. (2017). "Conjugal mixedness" or how to study marital norms and inequalities in interethnic relationships. *Studia Migracyjne-Przegląd Polonijny*, 43(4 (166), 143-161.
- Conrad, H. K. (2014). *A thorn in the eye: Bosnian mixed-ethnicity families in a polarized land*. University of California, Los Angeles.
- Fogiel-Bijaoui, S. (2017). A rising tide? Mixed families in Israel. In (Vol. 36, pp. 103-123): Taylor & Francis.
- Gergen, M. M., & Gergen, K. J. (2016). *Playing with purpose: Adventures in performative social science*. Routledge.
- Lacey, D. (2011). The role of humiliation in the Palestinian/Israeli conflict in Gaza. *Psychology & Society*, 4(1), 76-92.
- Leavy, K. E. I. S. a. P. (2008). *Hybrid Identities: Theoretical Examinations, in Hybrid Identities: Theoretical and Empirical Examinations*. Chicago: Haymarket Books.
- Lijtmaer, R. M. (2022). Social trauma, nostalgia and mourning in the immigration experience. *The American Journal of Psychoanalysis*, 82(2), 305-319.
- Mac Ginty, R. (2017). Everyday social practices and boundary-making in deeply divided societies. *Civil Wars*, 19(1), 4-25. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/13698249.2017.1343410>
- Pacheco, E.-M. (2020). Culture learning theory and globalization: Reconceptualizing culture shock for modern cross-cultural sojourners. *New Ideas in Psychology*, 58, 100801. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2020.100801>
- Qabaha, A. R. (2018). *Exile and expatriation in modern American and Palestinian writing*. Springer.
- Qian, Z., & Lichter, D. T. (2007). Social boundaries and marital assimilation: Interpreting trends in racial and ethnic intermarriage. *American Sociological Review*, 72(1), 68-94.
- Telhami, S. (2010). Israeli Arab/Palestinian Public Opinion Survey. *Washington, DC: Brookings Institution*. Retrieved from https://www.brookings.edu/wpcontent/uploads/2016/06/israeli_arab_powerpoint.pdf. Tessler, MA (1977). *Israel's Arabs and the Palestinian problem*. *Middle East Journal*, 31(3), 313-329.